

Nr 194.

Ankom till riksdagens kansli den 8 juni 1945 kl. 3 em.

Utlåtande i anledning av väckt motion om statsbidrag till utgivande av författningskommentarer och andra framställningar inom förvaltningsrättens område m. m.

(3:e avd.)

I en inom första kammaren av herr N. Herlitz väckt motion (I: 24) har hemställts, att riksdagen för bidrag till utgivande av författningskommentarer och andra framställningar inom förvaltningsrättens område och angränsande områden ville anvisa ett reservationsanslag av 25 000 kronor.

I motionen framhålles, att ju mera statens och kommunernas förvaltande verksamhet utvidgas, desto svårare blir det att överblicka mångfalden av de lagar och författningar som reglera denna verksamhet, att uppfatta deras innebörd och sammanhang. Efter ett omnämnande av förefintlig litteratur anför motionären vidare bland annat följande.

Vad som sålunda kunnat åtgöras är emellertid hittills intet annat än styckeverk. Litteraturen har icke på långa vägar hållit takt med utvecklingen. Stora och betydelsefulla områden äro ännu helt obearbetade, och vad som tidigare skrivits har mången gång hastigt blivit föråldrat i följd av lagstiftningens förändringar. Felet ligger icke däri, att det brustit i intresse. Det finnes tvärtom bland förvaltningens män ett mycket starkt intresse för sådana studier och sådant författarskap varom här är fråga. Det finns icke heller någon brist på personer med erforderliga kvalifikationer. Väl hör man ofta bristen på sådana kvalifikationer åberopas, då man söker intressera förvaltningsmän för författarskap. Men detta är en invändning som delvis beror på en överdriven föreställning om det vetenskapliga arbetets egenart, delvis på förbiseende av att det inom förvaltningsrätten finnes uppgifter av mycket växlande art och däribland många vilka — såsom nyss antytts — kräva mera praktisk förfarenhet än en omfattande fackvetenskaplig skolning.

Nej, den väsentliga svårigheten gäller tid och pengar. Av personlig erfarenhet skulle jag kunna åberopa många fall, där väl kvalificerade personer avhållits från författarskap genom svårigheten att finna tid till arbetet — de bäst kvalificerade äro ofta i den ställning att tjänsten i särskilt hög grad tager deras krafter i anspråk — eller av de kostnader som tryckningen drager med sig.

Staten borde bidraga till övervinnande av dessa svårigheter. Det kunde ske på två vägar. För det första kunde personer i stats- eller kommunaltjänst, som hava för avsikt att utarbета författningskommentarer eller handböcker på förvaltningsrättens område och som för detta ändamål vilja och

kunna erhålla tjänstledighet, få ersättning för avlöningsförmåner som de i följd därav gå miste om. För det andra skulle staten, i den mån tryckningskostnaderna ej kunna täckas genom försäljning, kunna träda emellan med bidrag till dessa. Givetvis kan med bidragen det villkoret förbindas, att staten erhåller visst antal exemplar av arbetet. Förutsättningen för bidrag bör givetvis vara, att vederbörande äger goda kvalifikationer för arbetet och att det ämne han önskar behandla finnes vara av praktisk betydelse. Rimligt synes också vara att sökande förete jämförelsevis noggrant utformade arbetsplaner som underkastas sakkunnig granskning. Givetvis bör emellertid ingen schablonmässig typ av arbeten framtvingas, utan skäligen utrymme lämnas för olika intressen och behov; sålunda böra bidrag kunna ifrågakomma såväl till mera översiktliga handböcker som till arbeten som på ett mera djupgående sätt behandla viktiga spörsmål. Jag tillåter mig föreslå att ett anslag för detta ändamål ställes till Kungl. Maj:ts förfogande. Vad anslaget storlek angår, torde försiktigheten bjuda att till en början, innan ännu erfarenheter vunnits, icke ställa anspråken för högt. Jag föreslår därför ett belopp av 25 000 kr., i förväntan att detta belopp sedermera, om försöket visar sig slå väl ut, kan höjas.

Det är närmast förvaltningsrättens område jag avsett. Men de synpunkter som anförts för dess vidkommande äga giltighet även beträffande vissa till densamma gränsande områden, särskilt finansrätten. Det ifrågasatta anslaget bör kunna komma till användning även inom sådana områden.

Det är även enligt utskottets uppfattning angeläget, att bristen på vägledande litteratur inom de mycket omfattande ämnesområden, som avses i motionen, i görligaste mån avhjälpes. En rikare litteratur skulle vara av betydelse för ernående av en mera enhetlig tillämpning av gällande bestämmelser och en säkrare handläggning av de särskilda ärendena hos såväl statliga som kommunala myndigheter. Det förtjänar därför tagas under övervägande, huruvida icke statligt stöd bör lämnas i det syfte, som motionären angivit. Förutom behovet av arbeten, som tillfredsställa högre anspråk, bör jämväl önskemålet om mera översiktliga och populärt hållna skrifter i detta sammanhang uppmärksammas.

Utskottet.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet förorda, att framställning i ämnet göres till Kungl. Maj:t. Däremot är utskottet ej berett att tillstyrka medelsanvisning till ändamålet innan en plan framlagts för det sätt, varpå bidragsverksamheten i fråga bör administreras.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må i anledning av motionen I: 24 i skrift till Kungl. Maj:t anhålla om förslag rörande statsbidrag till det i motionen angivna ändamålet,

b) att motionen I: 24, i den mån den ej må anses besvarad genom vad utskottet anfört, ej må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 8 juni 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Lindström, Gränebo, Bernhard Nilsson, Karl Andersson, Heiding, Gustaf Karlsson, Gustaf Iwar Anderson, Ekströmer, Johan Eric Ericson, Näsström* och *Albertsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Persson* i Tidaholm, *Pettersson* i Dahl, *Staxäng, Hall, Wallentheim, Malmborg* i Skövde, fru *Alvén*, herrar *Åkerström, Johansson* i Mysinge och *Birke*.
